

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru Digitalizarea
învățământului românesc**

Analizând **propunerea legislativă pentru Digitalizarea învățământului românesc**, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.PLX275/20.05.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D537/21.05.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare introducerea posibilității utilizării tabletelor electronice de tip e-reader în procesul de învățare din sistemul național de învățământ preuniversitar în vederea înlocuirii manualelor școlare, precum și instituirea obligației Ministerului Educației și Cercetării de a pune la dispoziție elevilor din învățământul gimnazial și liceal respectivele tablete, manuale și alte materiale în format electronic, pentru buna desfășurare a procesului de învățare.

Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Având în vedere implicațiile pe care le va genera adoptarea propunerii legislative asupra bugetului de stat, devin incidente prevederile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție, potrivit cărora solicitarea unei informări din partea Guvernului este obligatorie.

De asemenea, sunt incidente prevederile art.15 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, fiind obligatoriu ca în cuprinsul propunerii legislative să se prevadă mijloacele necesare pentru acoperirea sporului de cheltuieli bugetare.

Totodată, se impune respectarea dispozițiilor art.15 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a prevederilor art.33 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează obligativitatea efectuării studiului de impact.

3. Dispozițiile art.31 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, impun ca instrumentul de motivare să prezinte **cerințele care reclamă intervenția normativă** – cu referire specială la **insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare**, principiile de bază și finalitatea reglementării propuse, cu **evidențierea elementelor noi** – și să cuprindă secțiuni distincte privind **impactul financiar asupra bugetului general consolidat, impactul asupra sistemului juridic**, subliniind implicațiile asupra legislației în vigoare, **consultările derulate** în vederea elaborării prezentei propuneri, precum și **măsurile de implementare**, respectiv **modificările instituționale** pe care le presupune aplicarea noului act normativ.

Menționăm că instrumentului de prezentare și motivare este intitulat „*Notă de fundamentare*” nerespectându-se prevederile art.30 alin.(1) lit. a) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora în cazul proiectelor de legi și al **propunerilor legislative**, proiectele de acte normative trebuie însoțite de **expuneri de motive**.

De asemenea, nu sunt respectate prevederile art 31 din aceeași lege, în sensul că instrumentul de prezentare și motivare nu cuprinde referiri la impactul financiar asupra bugetului general consolidat, la consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ și nici la măsurile de implementare.

4. Semnalăm că unele texte din prezenta propunere legislativă nu sunt redactate într-o manieră de natură să permită înțelegerea, interpretarea și aplicarea soluțiilor normative preconizate, nerespectând prevederile art.8 alin.(4) teza I din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce”, precum și prevederile art.36 alin.(1), conform cărora „Actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc (...)”.

Astfel, la **art.6** se face referire la desfășurarea cursurilor online, deși în Nota de fundamentare se menționează că tableta „nu ține locul dispozitivelor electronice pentru teleșcoală”, iar din cuprinsul proiectului nu reiese fără echivoc dacă noua metodă de predare, la care se referă art.1, implică prezența elevilor în sălile de clasă sau predarea se va realiza de la distanță.

De asemenea, nu este clar cum se corelează prevederea cuprinsă în art.2 alin.(2) teza a doua, referitoare la stabilirea tirajului manualelor școlare tipărite de către Ministerul Educației și Cercetării, cu dispoziția cuprinsă la art.69 alin.(3) din Legea nr.1/2011, potrivit căreia, **cadrele didactice selectează** și le recomandă elevilor, în baza libertății inițiativei profesionale, acele manuale școlare din lista celor aprobate de Ministerul Educației și Cercetării care vor fi utilizate în procesul didactic. În plus, este de analizat dacă această normă nu este de natură a afecta libertatea economică.

Referitor la criteriile de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească, Curtea Constituțională, prin **Decizia nr.26/2012**, a constatat că, potrivit art.8 alin.(4) teza întâi din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, „*textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce*”, iar potrivit art.36 alin.(1) din aceeași lege, „*actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie*”.

5. Din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, la forma actuală a proiectului, se rețin următoarele:

5.1. Din considerente de redactare, propunem ca **titlul** să fie redat, astfel: „**Lege privind digitalizarea învățământului românesc**”.

5.2. Referitor la **preambul**, propunem eliminarea acestuia, deoarece în cazul legilor nu se uzitează introducerea unui preambul, acesta fiind obligatoriu numai în cazul ordonanțelor de urgență.

5.3. La **art.1**, având în vedere că soluția propusă nu este redată în stilul normativ și nici nu asigură claritate normei, propunem reformularea textului, astfel:

„Art.1. - Prezenta lege are ca obiect de reglementare introducerea utilizării tabletelor electronice de tip e-reader, denumite în continuare tablete, în procesul de învățare din sistemul național de învățământ preuniversitar”.

5.4. La **art.2 alin.(2)**, pentru utilizarea limbajului normativ, expresia „prin Ordin de Ministru” se va înlocui cu sintagma „**prin ordin al ministrului educației și cercetării**”.

5.5. La **art.3 alin.(1)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „*cu titlu gratuit spre folosință*” se va înlocui cu sintagma „**spre folosință gratuită**”.

La **alin.(2)**, întrucât din soluția propusă nu reiese dacă „manualele, cărțile și materialele didactice” ce pot fi descărcate sunt cele puse la dispoziție de Ministerul Educației și Cercetării, pentru claritatea normei, propunem reformularea sintagmei „descărcarea manualelor, cărților și materialelelr didactice”.

La **alin.(3)**, semnalăm că sintagma „*memorie suficientă de stocare*” este imprecisă, prin urmare recomandăm stabilirea unor cerințe tehnice minimale.

5.6. La **art.4 alin.(1)**, pentru corectitudinea redactării, expresiile „și vor avea” și „*Bugetul de Stat*” se vor reda sub forma „și va avea”, respectiv „**bugetul de stat**”.

La **alin.(2)**, pentru respectarea stilului și limbajului specific normativ, propunem reformularea textului, astfel:

„(2) La propunerea Ministerul Educației și Cercetării, prin hotărâre a Guvernului se poate stabili achiziționarea altor dispozitive electronice ca suport pentru învățământ, inclusiv tablete pentru înlocuirea caietelelor”.

5.7 La **art.5**, semnalăm că teza întâi are o formulare ambiguă, fiind necesară revederea și reformularea acesteia. Observația este valabilă și pentru **alin.(2) al primului art.6**.

În ceea ce privește teza a doua, având în vedere că aceasta cuprinde o ipoteză juridică distinctă, sub forma unei excepții de la prevederile art.1, este necesară redarea printr-un alineat distinct, având următoarea formulare:

„(2) Prin excepție de la prevederile art.1, elevii din învățământul primar nu vor utiliza tablete în procesul de învățare”.

5.8. Semnalăm că ultimele două articole sunt marcate în mod eronat ca „art.6”. Este necesară marcarea corectă a textelor.

5.9 La **alin.(1)** al primului text marcat ca **art.6**, pentru un plus de rigoare în exprimare, sintagma „*din anul școlar următor*” se va înlocui cu expresia „**începând** cu anul școlar următor”.

5.10. Referitor la al doilea **art.6**, menționăm că intrarea în vigoare a legii la data publicării încalcă prevederile art.78 din Constituție, potrivit cărora „*Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei*”. Prin urmare, se impune eliminarea normei.

~~PREȘEDINTE~~
dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. 531/02.06.2020